

220105 - Temiz Bir Maddeyle Değişen Su ile Abdest Almanın veya Gusül Etmenin Hükümü

Soru

Temiz bir maddeyle değişime uğrayan suyun hükmü nedir? Onunla abdest almak veya gusül etmek caiz midir?

Detaylı cevap

Temiz suya temiz bir madde karıştığında üç durumda değerlendirilir:

Birincisi:

Temiz su temiz maddelerle karışır fakat renk, tat ve kokusu değişmez. Bu durumda su tahir olarak kalır. Çünkü suda asıl olan temiz kalmasıdır.

İbn Kudâme şöyle dedi:

Suya temiz bir madde karışıp onu değiştirmedeğinde onunla abdest almanın caiz olduğu hususunda ilim ehli arasında ihtilaf bilmiyoruz. (El Muğnâ 1/25)

Bir suya bakla, nohut, gül, safran vb. maddelere düşer fakat renk, tat ve kokusunu değiştirmezse onunla taharet almak veya abdest almak caizdir.

Aynı şekilde çok az bir değişiklik oluşturursa zararı yoktur. Bu konuya delil olarak Ummu Hânî hadisi delil olarak dayanaktır: “Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem ve Meymûne, hamur izi olan bir kaptan yıkandılar.” (Nesâî 240, Nevevî Hulasatu'l-Ahkâm 1/67 ve Elbani el İrva 27'de sahih olduğunu söyledi.)

El Tîbî şöyle dedi: Görüldüğü kadarıyla hamurun izi o kapta çok değildi. (Mirkatu'l-Mefâtîh 2/457)

Nevevî şöyle dedi: Değişiklik şayet az ise yani ekleme yapılmaksızın suya az miktarda safran dökülür ve az miktarda su sararırsa ya da içine az miktarda un veya sabun dökülürse

ve su beyazlaşırsa suyun tahareti devam eder çünkü hâlen su ismini taşımaktadır. (El-Mecmu Şerhu'l-Muhezzeb 1/103)

İmam Ahmed şöyle dedi: “Şayet söz konusu bir şeye nispet edilmezse onunla taharet alınmasında sakınca yoktur. Yani gül suyu gibi nispet edilmezse.” (El-İntisâr fi'l-Mesâili'l-Kibâr, Ebu Hattâb el Kelvezânî 1/122)

İkincisi:

Su temiz bir madde ile karışır ve su olmaktan çıkaracak şekilde değişir.

Tek sözle bununla taharet almak geçerli değildir. Örnek olarak bir suya çay eklenip tat ve rengini değiştirirse ona su denmez, ona çay denir. Aynı şekilde bir suda et pişirilirse o su, su olmaktan çıkar. Bu durumda onunla abdest almak caiz değildir.

İbn Kudâme şöyle dedi:

Suya temiz bir madde karışır, ismini değiştirir ve galebe çalarsa, öyle ki onun adı sulu boya, mürekkep, sirke, et suyu vb. isimler alırsa veya suda bakla vb. pişirilirse tüm bu sularda abdest almak caiz olmadığı gibi gusül almak da caiz değildir. Bu konuda da ihtilaf bilmiyoruz. (el Muğnî 1/20)

İmam Ahmed şöyle dedi: “Su adını kaybeden hiçbir şeyle abdest alma.” (El-İntisâr fi'l-Mesâili'l-Kibâr, Ebu Hattâb el Kelvezânî 1/122)

Üçüncüsü:

Suyun içine temiz bir madde bulaşır fakat su özelliğini kaybetmez. Örnek:

İçine sabun giren ve rengi değişen su veya içine nohut düşen ve tadı değişen su ya da içine safran düşen ve kokusu değişen su. Tüm bu durumlarda su ismini kaybetmez. Söz konusu suyla taharet alınması konusunda alimlerin arasında ihtilaf mevcuttur.

Alimlerin cumhuruna göre temiz bir maddeyle değişime uğrayan su temiz olup onunla temizlik caiz değildir. Çünkü genel su olma özelliğini kaybetmiştir. Artık ona sade su

denmez. (El Muğnâ 1/21, el-Kâfî fî Fıkhî Ehli'l-Medîneti'l-Mâlikî 1/155 İbn Abdalberr, el Mecmu 1/103)

Ebu Hanife Mezhebi ve İmam Ahmed'den gelen bir rivayete göre bu su temiz olup onunla taharet almak caizdir. İbn Hazm de bu görüşte olup İbn el Munzir, İbn Teymiyye ve çağdaş alimlerden daimî fetva kurulu alimleri, Şeyh İbn Baz ve Şeyh İbn Useymin bu görüştedirler.

İbn Hazm şöyle dedi: "Suya karışan tahir maddeler; suyun renk, tat ve kokusunu değiştirirse de ve hâlen ona su deniliyorsa onunla abdest almak veya cenabetten gusül almak caizdir. Bu suya düşen ister misk ister bal ister safran olsun fark etmez." (El-Muhallâ 1/200)

İhtilafın sebebi: Alimler taharetin mutlak/genel su ismini taşıyan sıvıyla alınabileceğine dair ittifak etmiştir. Mukayyed/özel su ile gül suyu, sirke suyu gibi sularla taharet almak caiz değildir. Tahir/temiz maddelerle karışıp değişen su bu iki su türünün arasında bir su olarak görülmektedir.

İbn Kudâme şöyle dedi: İmam Ahmed'den rivayet edilen bir görüşe göre bu tür sularla abdest almak caizdir. Ebu Hanife de bu görüştedir. Yüce Allah şöyle dedi: "Su bulamadığınızda teyemmüm alın." Ayette geçen su sözcüğü her türlü suyu kapsar. Çünkü nekire olup nefiy siyakında gelmiştir. Nefiy siyakında gelen nekire/belirsiz sözcük, her şeyi kapsar. Böylece bu tür suların varlığında teyemmüm almak caiz değildir. Çünkü su mevcuttur.

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem ve sahabeler yolculuk yaparlardı, bu durumda taşıdıkları kaplar deriden yapılırdı. Şüphesiz deri suyu değiştirir ama o suyun varlığı durumunda teyemmüm aldıklarına dair bir delil yoktur. Çünkü su temiz olup içine temiz bir madde karışmış ve su özelliğini yitirmemiştir. Suyun inceliği ve akışkanlığı yok olmamıştır. (El Muğnâ 1/21)

Şeyhulislam İbn Teymiyye şöyle dedi: "Bir madde su olarak ifade ediliyorsa ve başka maddeler ona galip gelmemişse temizleyicidir. Ebu Hanife ve İmam Ahmed'den gelen bir rivayete göre bu görüştedirler."

Doğru görüş budur. Çünkü yüce Allah şöyle dedi: “Eğer hasta olur veya yolculukta bulunursanız, veyahut biriniz abdest bozmaktan gelince ya da eşlerinize cinsel ilişkide bulunup, su da bulamazsanız o zaman temiz bir toprağa yönelip, (niyet ederek onunla) yüzlerinizi ve ellerinizi meshedin. Şüphesiz Allah, çok affedicidir, çok bağışlayıcıdır.” (Nisa 43)

“Su bulamazsanız” ifadesi nefiy siyakından nekire bir ifadedir, yani herhangi bir su. Böylece tüm suları kapsar. (Mecmu el Fetava 21-26)

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’den rivayet edildiğine göre: “İhramda bulunan kişinin su ve sedirle yıkanmasını emretmiştir”, “Kızının su ve sedirle yıkanmasını emrettir” başka bir rivayette “İslam’a giren kişinin su ve sedirle yıkanmasını emretti” şüphesiz sedir suyu değiştirir bu değişim suyu bozsaydı bunu emretmezdi. (Mecmu el Fetava 26/21)

Şeyh İbn Baz Rahimehullah’a şöyle soruldu:

Suya klor maddesi karışıp suyun tat ve rengini değiştirirse bu suyla abdest almak caiz midir?

Cevap: İnsanlara oluşabilecek zararları önlemek için suya tahir/temiz maddeler ve ilaçların eklenmesi ve suyun hâlen su olarak bilinmesi durumunda sakınca yoktur. Az bir değişim olsa da taharet alınır. (Fetava Şeyh Bin Baz 10/19) .

En iyisini Allah bilir.